

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till ändring
av 59 a § landsbygdsnäringslagen**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att landsbygdsnäringslagen skall ändras så att räntan på försäljningsprisfordringar som uppkommit 1962—1982 enligt lagen om gårdsbruksenheter, jorddispositionslagen och lagen om renskötsellägenheter och räntan på statliga lån som be-

viljats enligt samma lagstiftning samt räntan på räntestödslån enligt lagen om gårdsbruksenheter bibehålls på den nivå till vilken den har höjts 1991 och 1992.

Lagen avses träda i kraft vid ingången av år 1994.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Inledning

Landsbygdsnäringslagen (1295/90) trädde i kraft den 1 januari 1991 och genom den upphävdes lagen om gårdsbruksenheter (188/77). Genom lagen om gårdsbruksenheter upphävdes den tidigare jorddispositionslagstiftningen. Lagen om renskötsellägenheter (590/69) upphävdes genom renhushållningslagen (161/90) som trädde i kraft den 1 mars 1990.

När räntan på lån eller statens försäljningsprisfordringar som beviljats med stöd av den ovannämnda upphävda lagstiftningen har ändrats, har ändringarna skett genom ändring av landsbygdsnäringslagen.

Storleken av den ränta som jordbrukarna betalar för dessa lån har varit lagstadgad och den har i princip varit fast under hela lånetiden. Lagen har emellertid innehållit ett bemyndigande att genom lag höja den årliga räntan till högst den ränta som allmänt uppbärs på primära inteckningslån som beviljats för liknande ändamål.

Räntorna på lån som redan beviljats enligt lagen om gårdsbruksenheter och lyfts har två gånger höjts genom ändring av landsbygdsnäringslagen. Vardera gången höjdes räntorna till följd av att grundräntan hade stigit. Den första höjningen gällde alla gårdsbruksenhetslån som

hade beviljats före 1990. Höjningen var 1—2,5 procentenheter beroende på vilket år lånet hade beviljats. Dessutom höjdes räntan på efter 1962 enligt den tidigare jorddispositionslagen samt lagen om renskötsellägenheter beviljade lån samt försäljningsprisfordringar som uppkommit på basis av dem. Den ränta som kunden betalade steg dock till minst 4 procent.

Andra gången höjdes endast räntan på räntestödslån enligt lagen om gårdsbruksenheter. Verkningarna av grundräntehöjningen på en procentenhet halverades mellan jordbrukarna och staten så att räntan på räntestödslån som beviljats med stöd av lagen om gårdsbruksenheter steg med 0,5 procentenheter.

De höjda räntornas variationsintervall blev 4—9 procent.

2. Nuläge

En lagändring som innebär att räntan på statliga lån av medel ur gårdsbrukets utvecklingsfond samt på räntestödslån som beviljats enligt 67 § lagen om gårdsbruksenheter sänks med en procentenhet till följd av att grundräntan har sänkts den 29 oktober 1993 och stadfästes den 3 december 1993. Lagändringen träder i kraft den 1 januari 1994.

För lån vilkas ränta har höjts har den ovan nämnda räntesänkningen med en procentenhet begränsats till att gälla lån som har beviljats efter 1982 och som avses i 67 § lagen om gårdsbruksenheter samt statliga lån som har beviljats efter 1982 med stöd av lagen om renskötsellägenheter beviljade och statens försäljningsprisfordringar som har uppkommit efter 1982 samt efter 1988 beviljade lån enligt lagen om gårdsbruksenheter.

På grund av sänkningen av grundräntan tillät statens ekonomiska läge en sänkning av den ränta som jordbrukarna betalar, förutsatt att sänkningen begränsades på ovan anförd sätt. Syftet med regeringens proposition (RP 204/193 rd) som ledde till lagändringen var att fortsätta att uppbära ränta på statliga lån och statens försäljningsprisfordringar beviljade före 1983 enligt den räntenivå till vilken de höjts genom de två ovan nämnda lagändringarna. Den ändring av 59 a § landsbygdsnäringslagen (/93), som träder i kraft den 1 januari 1994, har dock formulerats så, att höjningen av räntorna på de lån och köpeskillingsfordringar, som beviljats och uppstått före år 1993 är tidsbunden och upphör den 31 oktober 1993. Fr.o.m. den 1 november 1993 återgår räntorna på sagda lån och fordringar till den nivå, som gällde den 30 juni 1991 före den första förhöjningen. Detta innebär en räntesänkning om 2,5 procentenheter räknat från den 1 november 1993. Emedan ändringen inte ännu har trätt i kraft, uppbärs för ovan nämnda lån och fordringar fortsättningsvis förhöjd ränta fram till datum för lagens (/93) ikraftträdande.

3. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

När räntorna på lån som beviljats före 1984 höjdes med 2,5 procentenheter var målet att höja räntorna på dessa lån närmare den allmänna räntenivån. Räntenivån på dessa räntestödslån hade stannat kvar på en oproportionerligt låg nivå jämfört med den allmänna räntenivån. Som lägst var räntan 1 procent och i genomsnitt var den ca 4,6 procent.

Efter 1983 har högre räntor uppburits på nya gårdsbrukslån. Därför höjdes räntorna på lån som beviljats och försäljningsprisfordringar som uppkommit 1984—1986 med endast 1,5 procentenheter 1991 och räntorna på lån som

beviljats och fordringar som uppkommit 1987—1988 med 1 procentenhet.

Räntan på räntestödslån enligt lagen om gårdsbruksenheter höjdes dessutom separat med 0,5 procentenheter.

Det har varit ändamålsenligast för jordbrukarna att fördela verkningarna av räntenivåsänkningen på sådana lån som har de största enskilda kapitalen. Å andra sidan har det inte funnits skäl att sänka räntan på hela lånestocken.

I propositionen föreslås därför att landsbygdsnäringslagen skall ändras så att räntorna på sådana lån som beviljats 1962—1982 vilkas räntor höjdes genom lagarna av den 28 juni 1991 och av den 8 maj 1992 också i fortsättningen skall uppbäras enligt räntenivån den 31 oktober 1993.

4. Beredningen av ärendet

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid jord- och skogsbruksministeriet.

5. Propositionens ekonomiska verkningar

Kapitalet på de i propositionen avsedda lånen enligt lagen om gårdsbruksenheter som beviljats av medel ur gårdsbrukets utvecklingsfond uppgick den 31 december 1992 till sammanlagt ca 1 276 miljoner mark, kapitalet på lån enligt lagen om renskötsellägenheter uppgick till ca 3 miljoner mark och kapitalet på lån enligt jorddispositionslagen till ca 119 miljoner mark. Kapitalet på i propositionen avsedda statens försäljningsprisfordringar uppgick vid utgången av 1992 till ca 147 miljoner mark.

Om lagförslaget godkänns kommer gårdsbrukets utvecklingsfonds inkomster för lån beviljade före 1983 att bli oförändrade. Om förslaget förkastas kommer ränteinkomsterna att minska med ca 41 miljoner mark per år.

Kapitalet på räntestödslån beviljade före 1983 enligt lagen om gårdsbruksenheter och den tidigare jorddispositionslagstifningen uppgick den 31 december 1992 till ca 316 miljoner mark. Utgifterna för räntegottgörelser för dessa lån skulle förbli oförändrade. Om lagförslaget inte godkänns ökar statens utgifter för räntegottgörelser med ca 8 miljoner mark.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslaget

59 a §. *Ränta på vissa fordringar enligt tidigare lagstiftning.* I paragrafen sådan den lyder till utgången av 1993 stadgas om höjning av räntan på tidigare beviljade lån och statens försäljningsprisfordringar. Paragrafen fogades till lagen genom en lag av den 28 juni 1991 och den trädde i kraft den 1 juli 1991. Enligt den höjdes räntan på statliga lån och försäljningsprisfordringar som avses i 69 § lagen om gårdsbruksenheter, lån och försäljningsprisfordringar enligt jorddispositionslagstiftningen och lagen om renskötsellägenheter samt räntestödslån enligt lagen om gårdsbruksenheter så att det på fordringar som har uppkommit och lån som har beviljats 1963—1983 uppbars en årlig ränta som är 2,5 procentenheter, på fordringar som har uppkommit och krediter som har beviljats 1984—1986 en årlig ränta som är 1,5 procentenheter och på fordringar som har uppkommit och lån som har beviljats 1987—1988 en årlig ränta som är en procentenhet högre än den tidigare årliga räntan. Räntan höjdes dock till minst 4 procent. Höjningen gällde dock inte lösöreslån.

Räntan på räntestödslån enligt lagen om gårdsbruksenheter höjdes dessutom med 0,5 procentenheter genom lag av den 8 maj 1992, som trädde i kraft den 11 maj 1992.

Paragrafen har genom en lag av den 3 december 1993 som träder i kraft den 1 januari 1994 ändrats så att den ränta som den 31

oktober 1993 uppbars, eller som utan beviljat uppskov skulle uppbaras, på statliga lån och statens försäljningsprisfordringar beviljade efter 1982 enligt lagen om gårdsbruksenheter och lagen om renskötsellägenheter, jordregleringslagen berörande skoltar (593/69) och lagen om anskaffande av boplatser åt vissa skoltar (273/55) liksom även på före 1992 beviljade statliga lån och statens försäljningsprisfordringar enligt naturnäringslagen (610/84) och skoltlagen (611/84) samt på räntestödslån enligt lagen om gårdsbruksenheter sänks med 1 procentenhet från den 1 november 1993.

Det föreslås att vad som stadgas i 2 mom. ändras så att räntan på de i 1 mom. nämnda lånen och försäljningsprisfordringarna som inte sänks i 2 mom, förblir lika stora som de var den 31 oktober 1993.

2. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 1994, dvs. samma dag som lagändringen av den 3 december 1993. Eftersom syftet med den föreslagna lagen är att trots den ovan nämnda lagändringen bibehålla vissa räntor på den nivå de hade den 31 oktober 1993 tillämpas lagen redan från den 1 november 1993.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag**om ändring av 59 a § landsbygdsnäringslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 59 a § 2 mom. landsbygdsnäringslagen av den 28 december 1990 (1295/90) sådant detta lagrum lyder i lag av den 3 december 1993 (/93), som följer:

59 a §

Ränta på vissa fordringar enligt tidigare lagstiftning

Den årliga ränta som den 31 oktober 1993 uppbärs, eller som utan beviljat uppskov skulle uppbäras, på statliga lån och statens försäljningsprisfordringar enligt lagen om gårdsbruksenheter och lagen om renskötellägenheter, jordregleringslagen berörande skoltar och lagen om anskaffande av boplatser åt vissa skoltar liksom även på de statliga lån och statens försäljningsprisfordringar enligt natur-

näringslagen och skoltlagen på vilka lagen om gårdsbruksenheter har tillämpats med stöd av 30 § naturnäringslagen, samt på räntestödslån enligt lagen om gårdsbruksenheter som beviljats efter 1982 sänks med 1,0 procentenheter från och med den 1 november 1993. Räntan sänks dock inte under 3,5 procent. Räntan på övriga lån och försäljningsprisfordringar som avses i 1 mom. uppbärs fortsättningsvis enligt den räntenivå som gällde den 31 oktober 1993.

Denna lag träder i kraft den 1999 och tillämpas från den 1 november 1993.

Helsingfors den 3 december 1993

Republikens President

MAUNO KOIVISTO

Jord- och skogsbruksminister *Martti Pura*

Lag

om ändring av 59 a § landsbygdsnäringslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 59 a § 2 mom. landsbygdsnäringslagen av den 28 december 1990 (1295/90) sådant detta lagrum lyder i lag av den 3 december 1993 (/93), som följer:

Gällande lydelse

59 a §

Ränta på vissa fordringar enligt tidigare lagstiftning

Föreslagen lydelse

59 a §

Ränta på vissa fordringar enligt tidigare lagstiftning

Den ränta som den 31 oktober 1993 uppbärs, eller som utan beviljat uppskov skulle uppbäras, på statliga lån och statens försäljningsprisfordringar enligt lagen om gårdsbruksenheter och lagen om renkötsellägenheter, jordregleringslagen berörande skoltar och lagen om anskaffande av boplatser åt vissa skoltar liksom även på de statliga lån och statens försäljningsprisfordringar enligt naturnäringslagen och skoltlagen på vilka lagen om gårdsbruksenheter har tillämpats med stöd av 30 § naturnäringslagen, samt på räntestödslån enligt lagen om gårdsbruksenheter som beviljats efter 1982 sänks med 1,0 procentenheter från och med den 1 november 1993. Räntan sänks dock inte under 3,5 procent.

Den *årliga* ränta som den 31 oktober 1993 uppbärs, eller som utan beviljat uppskov skulle uppbäras, på statliga lån och statens försäljningsprisfordringar enligt lagen om gårdsbruksenheter och lagen om renkötsellägenheter, jordregleringslagen berörande skoltar och lagen om anskaffande av boplatser åt vissa skoltar liksom även på de statliga lån och statens försäljningsprisfordringar enligt naturnäringslagen och skoltlagen på vilka lagen om gårdsbruksenheter har tillämpats med stöd av 30 § naturnäringslagen, samt på räntestödslån enligt lagen om gårdsbruksenheter som beviljats efter 1982 sänks med 1,0 procentenheter från och med den 1 november 1993. Räntan sänks dock inte under 3,5 procent. *Räntan på övriga lån och försäljningsprisfordringar som avses i 1 mom. uppbärs fortsättningsvis enligt den räntenivå som gällde den 31 oktober 1993.*

Denna lag träder i kraft den 199
och tillämpas från den 1 november 1993.

